

БЪГСТВО.

Тъмни се. Нощъ черна легна върху Бръстово. Въ такова време българитѣ можеха незабелязано да бѣгатъ. Но какво ги чакаше вънъ низъ безбродни балкани, по снѣгове, по дълбоки прѣспи! Студъ и хищни звѣрове, може би, само. Бсе пакъ имаше за всѣкиго една вѣроятностъ, една надежда да се притули нѣкъде и укрие, да избегне нещастieto. А въ градеца смъртъта вече надникваше въ всѣка българска къща. Турскиятъ ятаганъ се готвѣше да се размахна на вси страни. — „Ще колятъ!“ — шепнѣше всѣка българска уста. Турцитѣ се хвалѣха съ това. Примѣра на Батакъ, на Перушица стоеше предъ очитѣ на всички. Само въ българска кръвъ можеше да се угаси огъня на турското озлобление. А нима пляквата, която щѣше да падне въ такъвъ случай, не прибавяше още една силна подбуда?

Неизразимъ страхъ, ледени трѣпки свиваха всѣко българско сърце.

Процеса на самата смъртъ трае само единъ мигъ. Въ него не се крие ужаса, а въ онова, което предхожда. То е, което се преживява безкрайно бавно като презъ цѣла вѣчностъ. Какъ мъчно се изплита вѣнеца на мъченичеството! Мъченицитѣ отъ първитѣ християнски времена, отъ инквизицията, отъ Вартоломеевата нощъ, отъ хуситскитѣ времена, отъ сегашната руска революция, ако можеха отъ своитѣ гробове да говорятъ, щѣха да потвърдятъ това. Най-леката смъртъ е оная, която се случва ненадейно, която идва мигновено, но срѣдъ щастие. Мистицитѣ знаятъ, защо е това тъй. А знаятъ го и ония реялисти, които тънко разбиратъ живота.

Срѣднощъ настана. Черно облачно небе прихлупваше земята. Но снѣга белѣше и разрѣдяваше тъмнината. Изрѣдко кучи-лай проечаваше. Споредъ както се бѣха угово-